

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VI. Vtrum habitus Fidei nostræ possit influere in actum Fidei, nixum
revelatione privatâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

Sacramentis, ubi agitur de valore contractus, quo alius tanquam principalis per ministrum, non suo, sed nomine ipsius principalis operantem, obligatur, aut operari censetur; sed accipitur in latiore significatione, prout quis concurret ad propagandam aliquam veritatem ex intentione ipsius principalis. Exemplum aptissimum est propagatio legis humanæ: nam ex communi stylo leges humanæ late v. g. pro toto imperio, aut Ecclesia, non statim obligant, quando in curia promulgantur, ut probabo in tract. de Legibus: sed primum post certos menses, intra quos moraliter possibile est, eam ad notitiam omnium pervenire. Quando ergo huiusmodi legis promulgatio ad aures alicujus pervenit intra vel post illos menses, quomocunque id innotuerit, etiam absque interventu ullius publici ministri, elapso termino obligatur lege. Sic se res habet in propagatione revelationis præteritæ. Verum quidem est, quod regulariter loquendo, rustici non teneantur credere parochi, nisi quando illis loquitur ex officio: nihilominus tamen, si alicui etiam in familiari & privato sermone mysterium explicaret, posset adhuc rustico reddi credibile mysterium, si in tali persona attenderet doctrinam, sinceritatem, veracitatem, vitæ integritatem, Zelum animarum, & similia experimenta, de quibus paulò antè locutus est S. Thomas. Vno verbo, tunc respectu rustici sufficienter loquitur parochus, vel etiam alius, nomine Dei, quando ex circumstantiis rustico sit prudenter credibile, loquelam talis hominis esse conformem revelationi præteritæ, aut sensui Ecclesiæ, sive hoc dicat ex Cathedra, sive alio modo. Doctrinam hanc agnovit celebris Scripturæ Interpres P. Alphonsus Salmeron, Universitatis nostræ Ingolstadianæ ornamentum *disp. 33. in ep. ad Rom. in cap. 10. super illa verba S. Pauli: Quomodo credent ei, quem non audierunt?* ex quibus verbis infert, nos verè Christum audire, quando Christi prædicatorem audimus, testante id ipso Christo: *qui vos audit, me audit.*

Et hæc de Resolutione fidei in genere. nam, ut jam semel, iterumque monui, de resolutione fidei simplicium, & qui motiva universalis credibilitatis, quæ habet tota Ecclesia, non possunt penetrare, est specialis difficultas, de qua agemus infra.

CONTROVERSIA VI.

Utrum Habitus Fidei nostræ possit influere in actum Fidei nixum revelatione privatâ.

136. **R**evelatio divina dividitur in publicam & privatam. Publica est, quæ pertinet ad totam Ecclesiam, quatenus versatur circa articulos, qui toti Ecclesiæ credendi proponuntur. Revelatio privata est, quæ sit alicui personæ privatæ,

proponens aliquid non propositum aut propositum toti Ecclesiæ, ut, si alicui revelaretur prædestinatio. Quaritur ergo, an nobis habitus fidei posset influere in actum, quo aliter obiecto ob revelationem privatam.

Prima sententia negat. Ita Cajetanus, Sotus, Canus, Bannez, alijque Thomistæ, quos sequitur P. Valentia. Altera affirmat. Contra qua,

DICO, eum, cui privata revelatio sit, posse elicere actum fidei nostræ circa illum revelationem & obiectum illius. Probatur. 1. *Con: Trid. sess. 6. c. 12.* ubi quidem dicitur nihil de hoc puncto definitur, tacite tamen videtur supponi, dum ait: non nisi ex speciali revelatione sciri posse, quos Deus elegerit. Ex quodam Catherinus, Thomista, testis oculatus, addit, hanc sententiam, quam nobis P. Laine contra Sotum in Tridentino acriter propagaverat, communi Patrum approbatione fuisse receptam. Probatur 2. Ratione. Defectus huiusmodi revelationes factæ, & cum remuneratione creditæ sunt, ut patet in antiquis Patriarchis, & etiam in personis novi testamenti, ut constat ex vita S. Brigittæ, S. Francisci Romanæ, & aliorum. Vel ergo hi crediderunt per habitum nostræ fidei infusæ, vel per aliter omnino rationis: si primum, habemus tentum: secundum verò irrationabiliter dicimus: nam hoc quod est, revelationem esse privam vel publicam, non variat toto genere modum tendendi, aut obligationem credendi, nec obiectum formale, seu motivum, & in hoc non est nisi differentia materialis: ergo ex nullo fundamento probatur esse diversæ rationis.

137. Obijciunt 1. S. Thomam i. p. q. 8. ad 2. dicentem, quod fides innaturatur revelationi factæ Apostolis & Prophetis, non verò revelationi alijs factæ. R. Merito hoc dicere S. Thomam, quia revelationes alijs factæ non derivantur ad nos ex intentione Dei, cum non sint de rebus ad totam Ecclesiam pertinentibus.

Obijciunt 2. S. Scripturam ad Epistol. ubi dicitur, nostram fidem esse superaccedentem supra fundamentum Apostolorum & Prophetarum. R. Apostolum velle dicere, quod ad eundem, quæ tanquam ad salutem necessaria à nobis exiguntur, non requiratur privata revelatio, non pertinentium ad totam Ecclesiam, sed illam quæ fundatur in doctrina Apostolorum & Prophetarum.

138. Obijciunt 3. Ex nostra doctrina ubi videtur, quod qui discredideret revelationi privatæ, sicut discredideret Zacharias Sacerdos, quod inquam, talis esset hæreticus, & incurreret penas ac penas hæreticis impositas. R. Negatur sequelam, quia nomine hæreticorum, intelliguntur contumaces contra definitionem Ecclesiæ. Nihilominus talis peccaret peccato Infidelitatis & perderet habitum fidei, ut docet

Lugo n. 243.

CON.

CONTROVERSIA VII.

Virum objecta Virtualiter tantum & Implicitè revelata possint credi fide divinâ.

§. I.

Premittuntur aliqua pro statu Quaestio- nis intelligendo.

139. Notandum primò. Revelationem respectu aliquorum objectorum esse & dici explicite seu formalem, respectu aliquorum verò dici implicitè & virtualem. Illa objecta dicuntur explicite & formaliter revelata, quæ immediate & in se sunt revelata, secundum formalem & explicitum conceptum, ad quem significandum tales voces aut signa sunt instituta. v. g. quando Angelus dixit Mariæ: *Ecce! concipies filium*. erat revelatio formalis futuræ Incarnationis in utero Virginis; & quidquid non est formaliter seu ratione ratiocinatâ idem cum significato horum verborum, illud non dicitur per illam revelationem esse formaliter revelatum. Virtualis revelatio dicitur esse respectu illorum objectorum, quæ licet vel realiter, vel ratione ratiocinatâ distinguantur ab objecto formaliter revelato, continentur tamen in illo, & ex illo per bonam consequentiam deduci possunt, adjunctâ aliâ veritate, seu revelatâ, seu naturaliter cognitâ: v. g. hæc propositio: *Deus est homo*, est formaliter revelata Jo. 1. per hanc ipsam revelationem est simul virtualiter revelata risibilitas Christi. si enim illi propositioni formaliter revelatæ adjungatur hæc alia, naturaliter evidens: *Omnis homo est risibilis*: deducitur: *ergo Christus est risibilis*. Formalis ergo revelatio dici solet *immediata*, virtualis verò *mediata*; non quidem in eo sensu, quo supra revelationem immediatam & mediatam desumpsimus ex ordine ad causam efficientem, sed alio, scilicet in ordine ad objectum significatum. Præsens igitur quaestio est, an aliquando objectum tantum virtualiter & implicitè revelatum credi possit fide divinâ propter revelationem virtualem.

140. Notandum 2. Tunc dici vnum virtualiter contineri in alio formaliter revelato, quando, ut dixi, per legitimam consequentiam potest deduci ex objecto formaliter revelato, juncto alio principio tanquam alterâ præmissâ: hæc autem potest esse duplex; vel enim est etiam de objecto revelato, & tunc ambæ præmissæ erunt formaliter revelatæ; vel est de objecto evidente naturali evidentiâ: & hæc triplex est: Moralis, physica, metaphysica. v. g. Ciceronem fuisse Romæ Oratorem, est evidens evidentiâ morali. nam licet physicè loquendo potuissent Historici fallere, moraliter tamen loquendo hoc est adeo impossibile, ut nemo nisi imprudentissimus possit

post lecta tot historicorum testimonia, & auditam communem omnium persuasionem, admittere ullam formidinem aut dubitationem. Evidentiâ physica est, quæ habetur per sensum, qui tamen saltem divinitus falli possunt; v. g. quod hic paries sit albus: vel quæ non est omnino imperturbabilis, quamvis ratione objecti non possit esse falsa, qualis esset ratio physica, quâ demonstratur, quoddam repugnet Infinitum. Evidentiâ Metaphysica est, quæ habet indispensabilem veritatem, & simpliciter pro omni casu necessitat intellectum ad assensum, v. g. quod totum sit majus suâ parte. Itaque quando vel ex duabus revelatis, vel ex vna revelata, & vna evidente deducitur aliqua conclusio, dicitur illa Conclusio esse actus elicitus ab Habitu Theologiæ, & ejus objectum dicitur esse virtualiter revelatum.

141. Notandum 3. Ea, quæ sunt virtualiter revelata, esse triplicis generis. Primum genus est eorum, quæ tanquam proprietates physicae realiter distinguuntur, sed connaturaliter semper comitantur essentiam, *ut esse quantum, coloratum &c.* Secundum genus est eorum, quæ sunt proprietates Metaphysicae, hoc est, formaliter tantum & ratione distinctæ ab essentia, *ut esse risibilem, locomotivum &c.* Si quidem potentia ista non distinguuntur realiter ab anima. Tertium genus est eorum, quæ tanquam singularia continentur sub ratione communi formaliter revelata: v. g. quod Petrus sit redemptus à Christo, continetur sub vniuersali revelata, quod omnis homo sit redemptus à Christo.

142. Notandum 4. Objectum conclusionis ex aliquo revelato deductum quâ deductum, non esse objectum fide divinâ credibile, quidquid affirmet Hurtardus Mendoza. Ratio est, quia assensus talis conclusionis non nititur adequatè & immediatè revelatione divinâ, & Veracitate Dei, tanquam motivis, quod tamen requiritur ad actum fidei divinæ. Dixi, *non niti immediatè*. Mediatè enim & vltimatè certum est niti, quia objectum revelatum, cui innititur conclusio, credimus propter Veracitatem Dei & revelationem Dei. Deinde dixi, quod non nitatur adequatè; quia partialiter vltimò nititur connexionione sui objecti directi cum objectis præmissarum.

Est ergo præsens controversia, virum objectum hujusmodi conclusionis Theologicae, specificativè & materialiter sumptum, possit credi fide divinâ, si præcedat explicatio & penetratio connexionis illius objecti cum objecto revelato, quæ explicatio potest fieri per discursum Theologicum prævium, vel etiam per claram aliquam apprehensionem suavisimam, quâ representetur connexio inter revelationem & objectum virtualiter revelatum: quaeritur, inquam, virum objecto sic explicato, hoc est, cognitâ tali connexionione inter objectum & virtualem sui revelationem v. g. inter hoc quod est: *Christum esse risibilem*, & inter revelationem, quod Christus sit homo, possit elici actus fidei divinæ dicens: *Credo Christum esse*